

*Forskellen på en pessimist
og en optimist er,
at pessimisten ser vanskelighederne
i mulighederne,
mens optimisten ser mulighederne
i vanskelighederne!*

Findes den retfærdige krig?

Klip fra Kr. Dagblad 3/9.2010.

Findes der overhovedet grunde, som kan retfærdiggøre krig og tab af uskyldige menneskeliv? Således spurgte Kr. Dagblad i anledning af den officielle flagdag for de soldater, Danmark sender i krig.

Da pave Johannes Paul II i 2003 indledte sine skarpe og vedholdende protester mod krigen i Irak, kaldte han krig for humanismens endeligt. Han fordømte brugen af magtanvendelse, klandrede beslutningstagere for at undlade at søge diplomatiske løsninger og beklagede krigens konsekvenser for det irakiske folk. Alligevel afviste paven ikke krig som sådan, men nøjedes med at tale om den som den "absolut sidste mulighed".

"Når stort set hele den kristne verden alligevel tilslutter sig en idé om retfærdig krig - krig som den sidste mulighed - skyldes det en grundlæggende tro på nødvendigheden i at beskytte fællesskabet og beskytte den svage. En pointe i den retfærdige krigs lære er netop, at man på ingen måde vælger at gå i krig for egen vindings skyld. Der er altid tale om, at det at risikere at tage et andet menneskes liv sker på fællesskabets vegne", siger Thomas Frank, der har forsket i krigens etik og selv har gjort tjeneste som feltpræst.

Genevekonvention og FN-charter

"Den retfærdige krigs lære er en kompleks og dynamisk tradition. Den har været under udvikling de seneste 2000 år, og den har forandret og formet sig i takt med verden og samfundet og tilpasset sig måden, krige er blevet ført på gennem historien. Alligevel er flere af lærens principper - for eksempel principper om proportioner i og målsætninger for magtanvendelse - at finde i Genevekonvention og FN-charteret den dag i dag. Nogle vil hævde, at de bygger på kristne værdier, mens andre mener, at de lige så vel kan være bygget op omkring den humanistiske grundtanke. Uden for enhver diskussion står det imidlertid, at de principper, den vestlige verden i dag fører krig på, har rod i læren om en retfærdig krig," fortæller Thomas Frank.

Hellig krig?

Men hvad er så forskellen på forestillingen om en retfærdig krig og forestillingen om en hellig krig? Den hellige krig forbindes i dag i langt højere grad med radikale islamisters terrorisme end med historiens korsriddere. "Hellig krig – eller jihad – blev i klassisk sunnimuslimsk tænkning opfattet som en offensiv form for krigsførelse, hvis endelige mål var at bringe hele verden under muslimsk herredømme.

Det er den, nutidens radikale islamister tilslutter sig og udøver. Men ved siden af den findes idéen om en defensiv form for hellig krig, hvor man som muslim kun er forpligtet til at kæmpe, hvis ens land og folk trues. Her er der altså, som i den kristne tanke om retfærdig krig, tale om en forsvars-krig," siger John Møller Larsen, der forsker i koranfortolkning og islamisme ved Aarhus Universitet.

al-Qaeda

"Alligevel er det ikke den offensive retorik, vi ser al-Qaeda forsvare og retfærdiggøre deres angreb med. De benytter sig netop af den defensive jihads argumentation og hævder, at deres handlinger er et forsvar, fordi de ved, at forsvars- og offerretorikken vil vinde mere sympati og finde størst genklang," siger John Møller Larsen.

Kvinder for Fred

Det er imidlertid ikke hos alle, at idéerne om retfærdig eller hellig krig finder nogen som helst form for genklang - uanset om der er tale om forsvar eller angreb.

"Den retfærdige krig findes ikke," siger socialrådgiver Grethe Møller, der er med i bevægelsen Kvinder for Fred.

"Krigen rammer altid de forkerte – også de krige, der hævder at forsvare de svage og de undertrykte. Det er civilbefolkningen, kvinderne og børnene, der bøder i sidste ende. Krige skal forebygges og afværges for enhver pris, der findes ingen gyldige grunde til ødelæggelse af samfund og drab på uskyldige," siger hun og fortsætter:

"Det er fuldstændig urimeligt at hævde, at vi går i krig får at hjælpe og forsvare. Historien viser netop, at vi indleder krige for egen vindings skyld - for magt, for territorium, for olie. Hvordan kan det ellers være, at vi vælger at reagere med invasion over for nogle landes overgreb mod deres folk, mens vi forholder os fuldstændig passivt over for fortrædeligheder begået i andre verdensdele? Det er der absolut ingen retfærdighed i", siger Grethe Møller.

Ingen retfærdig krig

Heller ikke cand.theol. Thomas Frank mener, at det i dag giver mening at tale om retfærdig krig – omend af nogle ganske andre grunde.

"Selvom politikere og beslutningstagere har vurderet, at det er en retfærdig krig, de sender soldaterne ud i. Selvom dilemmaet er overvejet, og man har fundet, at krig er den sidste udvej, så opvejer det ikke det personlige dilemma. Det enkelte menneske, der bliver pålagt at tage et andet menneskes liv, vil altid, uanset hvor velovervejede de overordnede linjer har været, blive kastet ud i en personlig eksistentiel krise. Den enkelte soldat står altid tilbage med dilemmaet, uanset hvor tydelige eller retfærdige årsagerne har været til at gå i krig," siger Thomas Frank.

LIVIA-FONDEN

Der findes en tredje udvej

Vælg mellem pest eller kolera! Giv efter eller sæt hårdt mod hårdt.

Sådan tager det sig som regel ud, når kriser og konflikter ender i overskrifterne. Liviafonden er i verden for at demonstrere, at der findes en tredje mulighed. Nemlig at vise besindighed, gå i dybden med årsagerne, finde de nødvendige ressourcer – og så bruge hjerneceller og intuition til at tænke nyt og kreativt. Vi vil opsøge og støtte projekter, der viser, hvordan man kan håndtere konflikter uden brug af vold. Vi vil udbrede kendskabet til konstruktiv, ikke-voldelig konflikthåndtering. Ved at indsamle, viderefremme og støtte de gode historier og eksempler. Det gør vi bl.a. ved den årlige uddeling af Liviapriserne. Vi vil gøre Gandhis ord til vores: Hvis vold er den sidste udvej, så lad os ofre den næstsidste lidt mere opmærksomhed.

LIVIA-prisen 2010:

Leymah Gbowee og Liberias kvinder (Liberia), Leymah Gbowee var leder af en gruppe af muslimske og kristne kvinder, der fandt sammen midt i Liberias blodige borgerkrig, satte pres på landets voldelige krigsherrer samt Charles Taylors regime – og dermed opnåede at skabe en længe ventet fred i Liberia i 2003.

Steinar Bryn og Nansen Dialog Network (Norge), for banebrydende pionerarbejde med konfliktløsning og forsoning i det tidligere Jugoslavien, hvor 14 års dialogarbejde i de mest vanskelige og traumatiserede samfund har vist, at de mest hadefulde fjender kan forliges og nå hinanden; i disse samfund på Balkan er de blandede landsbyer vendt tilbage og stærke Nansen-Grupper, bestående af ledende lokale politikere, lærere, advokater, læger, journalister og andre, viderefører nu forsoningsarbejdet.

Greve Brandkadetter (Danmark), der kom til verden som kreativ løsning på mange optrappede konflikter mellem brandvæsen og unge i et udsat boligområde (Askerød-bebyggelsen) i Greve kommune i 2009. I projekt brandkadet ("Greve Nord Projektet i Askerød" uddannes de unge i brandslukning og indsats, og der skabes forståelse og gode relationer mellem de unge og brandvæsenet.

Vi vil bo her sammen. Allesammen. Mod vold og våben (Danmark), et netværksbaseret initiativ der på fredelig vis og med stort engagement og kreativitet har givet Nørrebro en stærk stemme imod områdets vold og skyderier – formålet er at kræve det offentlige rum tilbage til borgerne, der vil have fred og dialog.

Derudover tildelte Liviafonden Holger Terp en særlig hæderspris, »fordi han livet igennem har dokumenteret, hvordan generationer af modige mennesker har arbejdet for fred gennem tale, skrift, sange, protester og fælles handling.«

Else overrækker prisen til Holger

Holger Terp fik et oliventræ sammen med LIVIAprisen. Else Hammerich begrundede gaven med oliventræets ældgamle betydning: Med en olivengren i hånden viser man, at man nærmer sig sin fjende med fredelige hensigter.

Holger Terps takketale

Jeg takker for al den ros der her i dag er givet til mig fra Liviafondens side og også takke det store fremmødte publikum, og jeg vil nu sige et par få ord om mig selv og om noget af det, jeg forsøger at formidle.

Alene er jeg ikke - så roserne gives hermed videre til alle Jer, der gennem årene har støttet Fredsakademiets udvikling.

Jeg er ikke videnskabsmand i ordets normale akademiske betydning. Uden akademiske grader og ansættelse er jeg. Jeg er en halvstuderet røver, og mine arbejdsmetoder er heller ikke akademiske. Jeg kalder mig ikke fredsforsker eller underviser, men fredsfusker - i parentes bemærket - det er ikke en beskyttet titel - parentes slut - for man kan ikke modtage fredsuniversitet i Danmark. Ikke den fredsuniversitet der interesserer mig. Fredssagen og fredsbevægelsernes historie.

Når man ikke har et universitet eller et institut til rådighed, må man finde dokumenter på anden vis. Jeg har i mange år benyttet antikvarboghandlere, marskandiser og loppemarkeder med gode resultater. Følger man en rød tråd, kan man godt finde den eller de historier, man vil sætte sig ind i og berette. Lad mig indskrænke mig til et par eksempler.

Vil man beskæftige sig med et lands historie og udvikling er et godt sted at begynde administrationshistorien. Centraladministrationens historie. Og så er man inde i magtens centrum og korridorer med det samme. Et ældre værk om Rigsarkivets indhold - grønspættebogen er første bind af Rigsarkivet og hjælpemidlerne til dets benyttelse - fundet på en hollandsk bogauktion gav ideen til at arbejde videre med skatteforvaltningens ældre historie - som beskrevet af de herrer Nielsen & Thalbitzer i 1949; en historie, hvoraf det fremgår, at danskerne altid har klaget over oprustningen og krigenes byrder og plager.

Hos landbohistorikerne - specielt i Birgit Løgstrups værker - fandt jeg beskrivelser af det uretfærdige værnepligtsystem og militærnægtersagerne under stavnsbåndet og under enevælden. Hos kirkehistorikerne - specielt hos Holger Rørdam - fandt jeg historien om det pacifistisk begrundede studenteroprør ved Københavns universitet 1658-59. Summen af denne viden gjorde det klart for mig, at der er en dansk fredshistorie, som ikke er fortalt i sin sammenhæng og som jeg har forsøgt at skitsere i Fredsakademiet.

Det skal heller ikke glemmes på en aften som i aften, at Danmark er i krig - og med den ringe bevidsthed, der er her i landet om krigsdeltagelsen, kommer den nok til at vare længere end den store nordiske krig, hvis vi ikke sadler om.

Undervisere bliver nødt til at forholde sig til dette. Et godt sted at begynde vejen mod fred er ved at undervise i etik, konfliktløsning og i det retfærdige i freden. Der er masser af ret og kultur i fred. Freden skal bare visualiseres så den bliver aktuel og vedkommende og ikke optræder som et fjernt og utopisk mål. Den dag, der er etik i alle danske skoleskemaer og i alle undervisningsforløb, vil jeg blive meget glad.

Elie Wiesels yndlingshistorie

En retfærdig mand bestemte sig for at redde den syndigste af alle byer. Han drog derhen, ung og energisk, livskraftig, selvopofrende og bestemt. Han gik gade op og gade ned, fra skole til skole, fra markedsplads til markedsplads og bønfuldt folk om at forbedre sig og ikke overgive sig til ligegyldigheden.

I begyndelsen lyttede folk til ham, fordi det morede dem. Men efter en tid holdt de op med at lytte.

Mange år senere standsede en ung mand ham på gaden og spurgte: Stakkels fremmede, hvorfor går du her og råber: Ser du ikke, at det er nytteløst?

- Jo, det ved jeg, svarede manden.

- Men hvorfor fortsætter du da med at råbe?

- Det skal jeg sige dig, sagde manden. I begyndelsen troede jeg, at bare jeg råbte højt nok, så ville jeg kunne få dem til at forandre sig. Efter al den tid ved jeg, at jeg aldrig vil kunne det. Når jeg alligevel fortsætter - højere og højere - så er det, fordi jeg ikke vil, at de skal forandre mig!

Liu Xiaobo får Nobels fredspris

Nobelkomiteen uddeler dette års fredspris til den kinesiske systemkritiker, Liu Xiaobo.

Liu får prisen for sit bidrag til menneskerettigheder og fred.

- I de seneste 10 år har Kina haft en økonomisk fremgang, som der næppe findes magen til i historien. Landets økonomi har løftet millioner ud af fattigdom, og muligheden for politisk deltagelse er vokset. Med Kinas ny status må der følge et øget ansvar, siger Thorbjørn Jagland, der er leder af Den Norske Nobelkomité.

- Kina bryder flere af de internationale aftaler, som landet har underskrevet, siger Jagland videre.

Liu blev i december i fjor idømt 11 års fængsel for at have skrevet et manifest i 2008 sammen med andre systemkritikere, hvor de opfordrer til ytringsfrihed og flerparti-valg i Kina.

Prisen på 10 millioner svenske kroner vil blive uddelt i Oslo den 10. december.

Som det er sket i anledning af de senere års uddeling af Fredsprisen, påtaler den norske fredsaktivist, *Fredrik S. Heffermehl*, også i år, at den norske Nobel-komité ikke overholder Nobels testamentariske bestemmelser om, hvem der skal modtage prisen.

Ifølge Alfred Nobels testamente skal fredsprisen gå til den person, »som har virket mest eller bedst for folkenes forbrødring og afskaffelse eller mindskning af stående armeer samt dannelse og udbredelse af fredskongresser«.

Heffermehl mener fuldt ud, at Liu Xiaobo fortjener anerkendelse for sit arbejde for menneske-rettigheder i Kina, ligesom f.eks. tidligere modtagere, Al Gore og Mohammad Yunus, bestemt har eminent prisværdige indsatser for menneskeheden på cv'et, men ingen af dem kan siges at have ydet en aktiv og målrettet indsats imod krig og militarisme, og derfor burde de ikke modtage lige netop Nobels fredspris.

Siden 1950 er der sket en devaluering af fredsprisen, mener Heffermehl. Det er blevet Komiteens og ikke Nobels Pris, som gælder mod krig og for antimilitarisme. F. eks. fik George Marshall Fredsprisen i 1953. Marshall var øverstkommanderende for den amerikanske hær under krigen og langt fra kendt som antimilitarist.

Hinsides krigen. Menneskernes muligheder for fred.

Af: Geo Horn

Det er bedrøveligt, at Danmark er en krigsførende nation, og at vi er i fuld gang med at gøre vores økonomi afhængig af våbenproduktion. Det er bedrøveligt, at vi uden vrøvl har accepteret en aktivistisk udenrigspolitik, der baserer sig på militærmagt. I al den bedrøvelighed er det godt at læse en bog, der giver indsigt i de myter og fordomme om menneskenes natur og krigens uundgåelighed, som vi desværre er blevet forført til af medier og politikere. Det følgende skal være en kort omtale af *Douglas P. Fry: "Beyond War. The Human Potential for Peace"*. Oxford University Press, 2007.

Det er en ofte fremsat påstand, at krig er ældre end selve menneskeheden. Krig er en ond arv i menneskets natur og derfor naturlig. Til påstanden hører, at krig har været af afgørende betydning i menneskets udvikling. Til underbygning af påstandene har man sammenlignet med undersøgelser blandt chimpanser, bonoboer og gorillaer.

Forfatteren til denne bog mener, at data fra oprindelige jæger-samler samfund egner sig bedre til fremskaffelse af viden om menneskers forhold. Hans konklusion er, at arkæologiske fund modsiger myten om 5 mill. års krigsførelse, samt at antropologisk forskning fortæller om menneskenes enorme kapacitet for at løse konflikter uden vold og for at eksistere sammen uden krig.

Ældste tegn på krig eller MULIG krig er en gravplads i Nubien 12.000 – 14.000 år gammel. Tidligste sikre tegn på krig placeres omkring 10.000 år før nu. Klare beviser for krig angives til mindre end 7.000 år før nu.

Hans ærinde med bogen er at vise, at krig og social kompleksitet følges ad. Dermed afviser han de gængse myter om krig som en del af menneskenaturen. Krig er en del af samfundsudviklingen. Forfatteren opregner mere end 70 ikke-krigeriske samfund, samt "enklave-samfund" som amish, hutteriter og kvækere, der er pacifister og afviser krigsførelse.

Han bygger på undersøgelser af oprindelige jæger-samler samfund for at se på argumentet om menneskets onde natur. Det er typisk for de samfund, at de fremmer samarbejde, deler med hinanden og er lighedsorienterede også med hensyn til forholdet kvinde – mand. Det betyder ikke, at der ikke forekommer aggression. Når myterne om krig er så almindeligt udbredt, skyldes det bl.a. kulturelle traditioner og verdensbilleder, som påvirker vores tænkning og opfattelser - og så det, at vi roder begrebet krig sammen med andre typer aggressioner.

Forfatteren bygger sin argumentation op på følgende definition af krig:

”Krig er en gruppeaktivitet udført af medlemmer af et samfund mod medlemmer af et andet. Det primære formål er at påføre alvorlig skade eller død for mange uspecificerede medlemmer af det andet samfund. Eller det primære formål gør det højst sandsynligt, at alvorlig skade eller død påføres mange uspecificerede medlemmer af det samfund ved opnåelsen af det primære formål.”

Udtrykt i klar tekst: krig er en gruppeaktivitet mellem samfund og medfører relativ upersonlig, dødelig aggression mellem dem. Krig er rettet mod ikke nærmere bestemte medlemmer af et andet samfund, ikke mod et bestemt individ eller en persons slægt. Definitionen udelukker klart individuelle mord, strid, blodhævn, røve-risk mord og hævndrab.

Fredelige, før-industrielle mennesker udgør en trussel mod de fleste teorier om krigsførelse. De bliver derfor enten bortforklaret, forkastet eller benægtet. For en ordens skyld bør det gentages, at ingen af de simple jæger-samler samfund er blevet kaldt aggressionsfrie.

Sammenholder man evolutionsteori, aggressionsmodeller hvilende på spilteori, studier af dyrs aggression og data fra nomadiske jæger-samlere finder man ingen støtte for påstanden om, at krig er en evolutionær tilpasning. Billedet af ”kriger-manden” hviler ikke på kendsgerninger, men på en bunke falske antagelser og overilede spekulationer helt ude af trit med virkeligheden. Derfor giver det ingen mening at påkalde det i et forsøg på at forklare krig og andre former for vold i dagens verden.

At fastholde, at krig er naturlig og acceptabel, blokerer for søgen efter de alternativer, der faktisk eksisterer. På en måde bliver krigens uundgåelighed en selvopfyldende profeti. Krigssystemet er et selv-tægtssystem, der giver ”Masser af bøv, masser af dræbte”, som en comanche-indianer har udtrykt det. Krig er en forholdsvis ny udvikling. Den dukker op samtidig med social sammensathed og bliver kraftigt forstærket med staters fødsel, hvor økonomiske og politiske motiver for krig bliver nærværende.

En art, der er så fleksibel som Homo sapiens, kan helt klart skabe alternativer til behandling af internationale konflikter. Menneskene har et solidt repertoire af evner til håndtering af konflikter. Det gælder både i nationale og internationale forhold. Men det underspilles i vor tids meningsdannelse, der er kraftigt påvirket af ”krigens ypperstepræster”. De har økonomiske og politiske magtinteresser i at begrænse mulighederne for at opnå sikkerhed og retfærdighed uden krig. Derfor bliver fredsarbejde til en lang og besværlig oplysningsrejse til afsløring af fordomme fra kulturelle opfattelsessystemer, der hviler på vore samfunds stærkeste ideologiske, økonomiske og sociale fæstningsværker. Fredsarbejde kan synes håbløst naivt, men set i lyset af, hvad menneskeheden har formået at tilpasse sig i udviklingens forløb bare de sidste 12.000 år, så er det ikke svært at se for sig, at bare en smule yderligere ”social evolution” kan flytte menneskeheden hinsides krigen.

Det er da opmuntrende i al bedrøveligheden.

Pigerne i Bagdad

Af: Klaus Rifbjerg. 2003.

Jeg så en klasse piger
 Øve sig i flyverskjul i Bagdad.
 Jeg så en klasse piger
 På tolv-fjorten år
 Der ikke huskede den forrige krig
 De var jo knap nok født
 Jeg så dem lege i solen
 Mens de smed sig ned og smilede
 Og sprang op igen
 Og smilede og så op mod solen
 Og smed sig ned igen.

Jeg så en mand
 Der ledte efter kattetarme
 Til en violinstreng
 De kunne ikke skaffes
 Heller ikke instrumenter
 Dem lavede man selv.
 Han talte stille
 Lidt genert og smilede
 Som om han bad om undskyldning
 For sit komiske problem på
 Konservatoriet i Bagdad.
 En streng og Beethoven
 Lyder ikke af så meget.

Jeg så en mand
 Med overskæg og blod på hænderne
 Og jeg så andre
 Gå forbi ham vildt svingende
 Med deres våben.
 Men jeg så ingen smil
 Og hørte ingen stilhed
 Kun denne brølen
 Fra et afmægtigt dyr
 Som med åbne øjne
 Går sin fortabelse i møde.

Jeg ser det hele ske.
 Jeg ser det nu
 Og jeg kan intet gøre.
 Jeg ser det ske
 Og det er mine børn
 Der øver flyverskjul i solen
 Mens de smiler

Til den generte mand
 Som overvejer om man kan
 Bruge mennesketarme til at spille
 Klassisk på
 Om man kan male med det blod
 Som flyder her og dør og alle vegne
 Lige nu.
 Jeg ser det ske.
 Jeg så det ske.
 Jeg ser det ske.
 Jeg ser det nu
 Og jeg kan intet gøre.

Er jeg fortabt?
 Er jeg fortabt?

Tænk hvis de lavede en krig og ingen kom

Lykken som endeligt mål

Klip fra Information weekend 16-17. oktober 2010.

Af: Birgit Horn

Bhutan måler som det eneste land i verden borgernes lykke og har netop foreslået FN at gøre lykke til en ny global målestok. I de senere år er målingen GNH (Gross National Happiness) blevet forfinet af diverse bhutanske og udenlandske forskere og kan i dag måles på 72 forskellige indikatorer, som blandt andet inkluderer sundhed, uddannelse, kulturel diversitet (mangfoldighed), psykisk velbefindende og tidsforbrug.

Bhutans premierminister Jigmi Y. Thinley forklarer, at sætte mål på lykken også vækker modstand. ”Årsagen til, at jeg har været imod at måle lykken er, at vi risikerer at reducere den her sublime værdi til et materialistisk koncept.”

Trods udvidelse af industri, landbrug og generelt øgede levestandarder er antallet af dyre- og plantearter i Bhutan øget i samme periode, og landområder dækket af skov er vokset fra 48 til 72 procent. Prisen ved at fokusere på bæredygtighed og befolkningens lykke har ifølge Thinley været en langsommere udvikling af landets velstand.

”Det har virkelig haft store konsekvenser for os, fordi vi har afvist mange internationale virksomheder, hvis produkter var baseret på vores naturressourcer.”

Et konkret eksempel er Bhutans egne planer om at udvinde marmor. Set fra lufthavnen i Bhutan skabte udvindingen imidlertid et stort grimt ar i bjergsiden, og trods store investeringer besluttede regeringen at lukke projektet på grund af ”visuel forurening”.

”Hvis vi skal forblive mennesker her på jorden med menneskelige værdier, så må verdens ledere overveje, om det herskende udviklingsparadigme er det rette.” lyder det fra Jigmi Y. Thinley. Derfor foreslog premierministeren i september på FN’s generalforsamling at tilføje lykke som en af organisationens målsætninger.

”Folk vågnede virkelig op. Nogle med et udtryk af undren, nogle fandt det morsomt, men målt på klapsalverne vil jeg sige, at det blev vel modtaget, og jeg har svært ved at forestille mig, at der er lande, der vil stemme imod lykke som globalt mål,” siger Jigmi Y. Thinley med et stort smil.

”Alle sandheder gennemgår tre faser: Først bliver de latterliggjort. Så bliver de voldsomt bekæmpet. Derefter bliver de taget som en selvfølge.” (Arthur Schopenhauer)

Afghanistankrig i 9 år

Af: Lene Junker, Nej til Krig. (klip fra Arne Hansen mailliste)

Afghanistan: Rystende rekorder, åbenlyst forvirring og voksende krigsmodstand. Den 7. oktober har Afghanistan-krigen varet i 9 år. Protesterne mod krigen var til at overse. Den fremstod som en god krig, der skulle fange Osama Bin Laden, bekæmpe terrorismen og befri Afghanistans kvinder for Talibans undertrykkelse.

I dag er USA og NATO og hermed Danmark ved at tabe krigen mod Taliban og et utal af lokale oprørere. Næsten 2100 udenlandske soldater har mistet livet. I år har tabstallet overgået 2009, hvor det også satte rekorder. Det nyligt afholdte "valg" til Parlamentet havde rekordlav stemmedeltagelse og rekordhøj valgsvindel. Den afghanske civilbefolkning har forfærdelige vilkår og hovedparten ønsker de fremmede tropper ud af deres land.

Obama og NATOs regeringschefer er nu tvunget til at sætte en dato for tilbagetrækningen af soldaterne. Obama siger, at i juni 2011 vil tilbagetrækningen starte. Men han bliver åbenlyst modsagt af den øverstkommanderende militære leder i Afghanistan, David Petraeus, der blot vil overveje en tilbagetrækning i juni 2011. Samtidig betoner regeringslederne og udenrigsministrene, hvor godt det går med at udanne det afghanske politi og den afghanske hær, og man forsikrer, at tropperne bliver i Afghanistan til arbejdet er gjort færdigt.

I USA og øvrige NATO-lande ønsker et markant flertal af befolkningerne at stoppe krigen. Krigen har mistet ethvert formål. Skandaler om tortur mv. ødelægger billedet af "den gode krig". Den koster i tabte og ødelagte liv. Den tynger budgetterne og ser ud til at fortsætte i det uendelige. Mange mærker den økonomiske krise i form af arbejdsløshed og pres på levevilkår og velfærd.

Den globale freds- og antikrigsbevægelse står i dag med rigtig gode muligheder for at presse USA og NATO til at trække sig ud af Afghanistan og lægge den aktivistiske udenrigspolitik og krigen mod terror på is. Den generelle krigsmodstand, som vi finder i meningsmålinger mv., er passiv og meget lidt synlig.

Den aktive og synlige krigsmodstand er derimod ret beskeden. Vi er netværk, som baserer sig på internet og Facebook. Vi har ringe gennemslagskraft i medierne, og vi kan kun mobilisere få folk til vores aktiviteter. Det er nødvendigt, at vi finder veje til at skabe en bedre forbindelse mellem den passive og den aktive krigsmodstand. Ellers vil vores budskab ikke trænge igennem.

Vi må holde vores egen regering og Folketing ansvarlige for krigen, dens omkostninger og tab. I løbet af ét år skal der være valg. Vi må sikre, at Afghanistan krigen bliver et valgtema og kræve, at en ny S-SF ledet regering trækker tropperne hjem fra Afghanistan.

Vi må udvide vores synlighed i medierne, på gaden og på skoler og uddannelsessteder. De synlige aktiviteter, som Nej Til Krig havde i Århus, Odense og København i forbindelse med Flagdagen, gav rigtig god og positiv respons. Derfor vil vi markere 9. årsdagen for krigens start den 7. oktober.

Vi må forholde os konkret til krigens følger i Danmark. Det være sig flygtninge fra Irak og Afghanistan, som har behov for at få asyl. Det være sig soldater og deres familier, som har behov for hjælp til at komme videre.

Vi må blande os i velfærdskampen. Hvert år bruger Danmark mere end 20 mia. kr. på forsvaret og 2,3 mia. på Afghanistan krigen. Samtidig står der nye kampfly på Forsvarets ønskeseddel til en værdi af 15 mia. Det er rigtig mange penge, som vi mangler til u-landsbistand, velfærd og investering i klimaet. Derfor deltog Nej Til Krig i LO's demonstrationer den 5. oktober.

Det er vores erfaring at parolen: Giv Freden en Chance - danske tropper hjem fra Afghanistan - samler bred enhed. Vi har brug for én fælles parole, som en bred enhed kan bygges op omkring - ligesom det var tilfældet med Irak krigen. Samtidig skal der være plads og rum til at debattere alle aspekter omkring krigen og til at vægte bestemte spørgsmål.

Nej Til Krig har længe ønsket denne brede enhed, og har efter bedste evne inviteret og samarbejdet med mange forskellige. Vi mener, at de rystende rekorder i Afghanistan, den åbenlyse forvirring i USA og NATO og den voksende krigs-modstand er en ny og god anledning til komme i offensiven.

Hertil Fodnote fra Arne Hansen, Aldrig Mere Krig:

Jeg kan tilslutte mig Lene Junkers tanker om at arbejde fredsgrupper imellem for at skabe en slagkraftig fredsbevægelse Jvf. den sædvanlige sprogbrug "aktivistisk udenrigspolitik", så ville jeg personligt have skrevet MILITARISTISK udenrigspolitik for at kalde Danmarks nuværende udenrigspolitik ved sit rette navn og for at undgå, at fredsbevægelser som sådan kan blive affejet med, at vi løber fra vores medansvar for verdens skæve gang. For intet kunne være mere misvisende. Fredsfolk arbejder tværtimod hele tiden i mange sammenhænge på at gøre en konstruktiv bæredygtig indsats uden brug af vold både for at bekæmpe den personlige - og især den strukturelle vold - såvel som den ulige fordeling af verdens militære, økonomiske og politiske magt, som den nationalistiske og/eller ultraliberalistiske markedstænkning befordrer og fastholder. Derfor må fredsbevægelsen i samme åndedræt som man siger "vores tropper ud af Afghanistan" - udover at hjælpe de irakiske og afghanske krigsflygtninge (fremfor at deportere) - også kræve, at Danmark konverterer de sparede penge på krigen til genopbygning i Afghanistan, som del af en konstruktiv fredsindsats, som kan være med til at bygge bro og bidrage til at skabe forsoning i Afghanistan og i resten af verden.

På den baggrund må Lene Junkers tanker om samarbejde også udstrækkes til lige-sindede udviklingsorganisationer mm.

Vi må alle øve os i at blive verdensborgere.

Hvad med de andre?

Af: Birgit Horn. Information 11/9.10.

Danmarks Radio, Den Kongelige Ballet, Frank Jensen (S), Klaus Bondam (R), samt-
lige dagblade – alle trænges og skubbes for at forklare, hvor megen hjælp hjemvend-
te soldater med traumer skal tilbydes. Ingen tvivl om, at de skal hjælpes, men ingen
tvang dem til at lære krigshåndværket og tage af sted til krigszonerne.

Handicappede fra trafikulykker, nødhjælpsarbejdere, nedslidte, udbrændte på ar-
bejdsmarkedet, gamle værkbrudne, handicappede, evnesvage, der er nok, som har
brug for hjælp, men tilbud om pilates på den kgl. ballet og mediebevågenhed i mas-
siv strøm er svær at få øje på.

Bare der er nok, som står vagt om sløjfer og militærpropaganda, så går det fint alt
sammen. Krigsmodstandere er en uddøende race.

*Ifølge en undersøgelse fra den tyske tænketank, Friedrich-Eberts-Stiftung, så ønsker
hver 10. tysker i dag en fører, som "med hård hånd styrer landet til alles bedste".*

Carl Scharnberg skrev i 1976:

Hører du nogen kalde
på store og stærke mænd,
da er det tiden at samle
de små og svage igen.

Den, der vil vælge at kæmpe
trods vished om nederlag,
ved, at andre vil følge,
så svage bli'r stærke en dag.

Den, der ikke tør vælge,
ad hvilken vej han vil gå,
ender som sten i den trappe,
de stærke vil træde på.

Hører du nogen kalde
på store og stærke mænd,
da er det tiden at samle
de svages styrke igen.

"Næsten alle kan tåle modgang, men vil du prøve en mands karakter, så
giv ham magt."

Abraham Lincoln

*Dette nr. er redigeret af Roskilde, som også redigerer næste nr. som er det uigenkalde-
ligt sidste nr. af Køkkenrullen. Stof dertil sendes til Aase Bak-Nielsen senest 1. de-
cember.*

Dansk støtte til klyngebomber

Klip fra Dagbladet Arbejderen 9/10.10.

Flyproducenten Lockheed Martin må stoppe sin produktion af dele til klyngebomber – ellers kan regeringen ikke handle med selskabet. Hvis våbenfirmaet Lockheed Martin ikke dropper sin produktion af dele til klyngebomber, skal selskabet ikke levere krigsfly til Danmark.

Sådan lyder beskeden fra Folkekirkens Nødhjælp til regeringen:

– Det er dybt problematisk, at regeringen støtter Lockheed Martin, som producerer dele til klyngebomber. Regeringen må konfrontere Lockheed Martin med deres produktion af dele til klyngebomber, siger generalsekretær Henrik Stubkjær til Arbejderen.

Ifølge Dansk Røde Kors er der for hver 100 ofre for klyngebomber 98 civile og kun 2 soldater.

Folkekirkens Nødhjælp har minerydningshold i Libanon, Congo, Angola og Sudan. Sammen med Dansk Røde Kors stod Folkekirkens Nødhjælp sidste år i spidsen for en stor underskriftsindsamling, hvor 11.000 danskere skrev under mod klyngebomber.

– I vores arbejde med minerydning oplever vi hver dag de uhyggelige konsekvenser af klyngebomber, fortæller Henrik Stubkjær.

Lockheed Martin producerer et særligt »wing adaptor kit« med produktnavnet LongShot, som kan bruges til at montere klyngebomber på fly, og som kan få bomben til at flyve længere.

Herudover er Lockheed Martin favorit blandt de tre leverandører, der konkurrerer om at levere nye kampfly til Danmarks flyvevåben.

Allerede i dag ruller millionerne fra den danske stat til Lockheed Martin: Danmark er nemlig blandt de ni lande, som samarbejder med Lockheed Martin om at udvikle Joint Strike Fighter flyet, som skal afløse det danske F-16 fly.

– Hvis regeringen vil afgive en stor ordre, må man benytte sig af sin position som kunde og lægge pres på Lockheed Martin for at få dem til at opgive deres produktion af dele til klyngebomber, mener Henrik Stubkjær.

– Danmark har skrevet under på det internationale forbud mod klyngebomber. Derfor er det helt naturligt, at vi ikke støtter virksomheder som er med til at producere klyngebomber, fastslår Henrik Stubkjær.

afs.
Anita Petersen
Svend Trøstsvej 5, 1.
1912 Frederiksberg

KVINDER FOR FRED

V/ Anita Petersen
Svend Trøsts Vej 5, 1.
1912 Frederiksberg
<anitap@mail.dk>
tlf. 33 31 17 49

Materialer kan bestilles

- hos Vibeke Aagaard
Slippen 3, st., 2791 Dragør
vibeke@slippen3.dk
Tlf. 32 53 40 02

Stor plakat	10,00 kr.	
Lille plakat	10,00 -	
Sølvnål, due		20,00 -
Ulla Røder		
Mærkat, pr. ark	5,00 -	
Nyt postkort, kvinde med klode: 1 stk. 5,00, 3 stk	10,00, -	

KØKKENRULLEN

udsendes 6 nr. årligt
150,00 kr.

giro 5 71 87 08

- hos Birgit Arrenakke, tlf. 36 46 53 99
<nak@city.dk>

Videofilm "Keep Space for Peace"
med Bruce Gagnon. 58 min.

Dansk tekst på papir.

Kan lånes for portopris + kopipris
af tekst på ca. 10 sider.

Kopi af TV-udsendelsen m

i "Magtens billeder". DVD og bånd.

- hos Grete Møller, tlf 43 73 00 63
<gremoller@yahoo.dk>

DVD "11. september. Under overfladen"

Vol. 1-2, kan lånes eller købes for porto +
kopipris.

Ny DVD "A Space for Peace" kan lånes eller
købes for porto + kopipris.

WWW.

kvinderforfred.dk

klip _____

_____ klip

Jeg ønsker at få tilsendt KØKKENRULLEN årsabonnement: 150,00 kr.

Navn: _____

Adresse: _____

Sendes til Anita Petersen, Svend Trøsts Vej 5, 1. 1912 Frederiksberg.